

ПОЗИЦІЯ ДИРЕКТОРА ШКОЛИ В ЧЕСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ ТА В УКРАЇНІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

Олена Онаць, к.пед.н, с. н. с.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є позиція директора школи в Чеській Республіці та Україні: система призначення на посаду, підготовка керівника, права та обов'язки, рівень автономії в управлінській діяльності.

Виявлено, що призначення на посаду директора школи і в Україні, і в ЧР відбувається однаково — за конкурсом. Однаковим є те, що це посада, а не професія. Призначення на посаду директора відбувається, як правило, в обох країнах з числа кращих учителів. У Чехії попередньої підготовки майбутніх директорів шкіл не проводиться і чеські колеги вважають це недоліком. Директор чеської школи повинен обов'язково пройти 100-годинне навчання упродовж перших двох років роботи на посаді директора. Після цього з ним проводиться разова співбесіда комісією щодо якості виконання посадових обов'язків. Якщо не все добре в управлінській діяльності керівника, то складається план його професійного і особистісного розвитку. І директор може так працювати до шести років. Важливим для України є те, що у складі комісії не повинно бути засновника, професійні якості директора школи оцінюються фахівцями. В Україні претендент може пройти навчання у школі резерву керівників на місцевому рівні. До призначення, чи вже під час роботи, директор української школи може навчатися у магістратурі за спеціальністю «Керівник навчального закладу» або «Менеджмент організацій».

З'ясовано, що Стандарт професійної діяльності чеського директора школи ще не прийнятий, є тільки бачення його підготовки, але окремі моменти вже застосовуються для визначення ступенів професійного рівня для директора: 0 ступінь — це нове в чеській системі управління освітою і означатиме, що має знати майбутній директор школи; 1-й ступінь — кар'єрний обов'язок. 2-й ступінь є для всіх директорів шкіл обов'язковим; 3-ступінь — це бажаний і найкращий. Кращі творчі директори шкіл, які ідеально виконують свої обов'язки, передають свій досвід іншим. Це директори-наставники,

вчителі директорів, ментори тощо. Для спрощення оцінювання їхньої роботи створюється професійне портфоліо, яке може підтверджувати якість роботи і засвідчується Інститутом національної освіти. Стандарт професійної діяльності українського керівника є в Плані дій КМУ на 2019 рік.

Під час дослідження також з'ясовано, що законодавством Чехії директору школи надано велику автономію з метою гарантування якості освіти та розвитку самоврядних функцій навчальних закладів. Вона є однією з найбільших у країнах Європейського Союзу (2-е місце). Український директор школи не має автономії на такому рівні, хоч вона проголошена в Законі України «Про освіту», на має таких прав і повноважень.

Нами зроблено такі висновки. Якісно нова школа в Україні можлива за умови надання реальної автономії закладу освіти і керівнику; визнання необхідності освітнього менеджменту та професійної підготовки керівника як лідера і менеджера; важливості вивчення і адаптації зарубіжного досвіду управління.

Ключові слова: директор школи, автономія, управлінська діяльність.

Література

Калініна Л. М. (2013). Освітня реформа в Чеській Республіці. *Директор школи, ліцею, гімназії*, 4, 48–57.

Калініна Л. М. (2013). Реформування освіти у Чеській республіці. *Постметодика*, 1, 16–23.

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ ЯК НОВА ФОРМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Оксана Онопрієнко, к.пед.н., с. н. с.

Інститут педагогіки НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є аналіз експериментального впровадження свідництва досягнень як нової форми оцінювання результатів навчання учнів першого циклу початкової школи.